bericht

Ruimte en Economie

Stadskantoor
Lubeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 0384983390
a.kisjes@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

Provincie Overijssel
Gedeputeerde Staten van Overijssel
Ter attentie van secretariaat Eenheid Ruimte en Bereikbaarheid
Postbus 100078
8001 BL ZWOLLE

Uw kenmerk	D2023 -05-012362
Behandeld door	Arjan Kisjes
Datum	25 juli 2023
Onderwerp	Zienswijze Ontwerp Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2023

Geacht College van Gedeputeerde Staten

Graag maken wij van de mogelijkheid gebruik te reageren op de actualisatie van de Omgevingsvisie en omgevingsverordening van de provincie Overijssel die beide vanaf 15 juni 2023 tot en met 26 juli 2023 ter inzage liggen.

Onze opmerkingen richten zich op de nieuwe regelgeving over weidevogels. We hebben daarover eerst een aantal algemene opmerkingen. Vervolgens richten we ons specifiek op Zwolle.

Algemeen
We onderschrijven in zijn algemeenheid de nut en noodzaak voor het behoud en versterken van het leefgebied voor weidevogels en de aanwijzing van leefgebieden in de provinciale nieuwe Omgevingsverordening 2023 voor weidevogels.

Onze reactie is dan ook niet gericht op de specifieke regelgeving over weidevogels, maar op de uitwerking daarvan in de praktijk.

We constateren dat als sprake is van een aangewezen weidevogelgebied waar opgaven spelen en – na een zorgvuldig traject en een afweging van belangen – uiteindelijk compensatie aan de orde is, deze compensatie buiten een aangewezen leefgebied voor weidevogels moet plaatsvinden. In artikel 4.66 lid 3 van de te actualiseren omgevingsverordening staat namelijk dat de omvang van het leefgebied voor weidevogels niet verkleind mag worden. We gaan ervan uit dat u hiermee het voor weidevogels ingerichte leefgebied bedoeld binnen de op de kaart aangewezen gebieden voor weidevogels.

Dit artikellid suggereert echter dat elk aangewezen weidevogelgebied voor weidevogels ook als leefgebied fungeert. Dat daar ook daadwerkelijk weidevogels zijn. Een groot deel van de gronden die zijn aangewezen als weidevogelgebied zijn bijvoorbeeld agrarisch (intensief) in gebruik en niet geschikt als gebied voor weidevogels

Weidevogels zijn daar niet of nauwelijks waarneembaar en zullen zich – zolang het gebruik van de gronden ongewijzigd door kan gaan en het handelen ook in overeenstemming is met de functie ‘agrarisch’ – daar ook niet snel gaan vestigen.

Het veenweidegebied in Noordwest Overijssel (NWO) is daarvan een goed voorbeeld. In het traject van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) wordt daar ingezet op de versterking van de kwaliteit van het leefgebied voor weidevogels (vanwege de benodigde vernatting) als een verdienmodel voor agrariërs die overwegen te stoppen of te extensiveren. Door vernatting worden gebieden écht geschikt gemaakt als weidevogelgebied en zijn de gebieden niet meer agrarisch te gebruiken. Locaties kunnen dan ook pas als weidevogelgebied gaan fungeren als eerst daarvoor de condities geschapen worden, waarvoor vaak eerst andere handeling nodig is, zoals bijvoorbeeld een agrariër die stopt of wil extensiveren.

We missen in de toelichting op te actualiseren omgevingsverordening en in de bijbehorende regelgeving bovenstaande nuance en vragen u te onderzoeken in hoeverre meer inhoud gegeven kan worden aan artikel 4.66 lid 3, onder b (tweede bullet) van de te actualiseren Omgevingsverordening 2021 als daar gesproken wordt over versterking van het leefgebied van weidevogels en de beoogde regelgeving ook aan te passen. Een versterking van de kwaliteit van het leefgebied van weidevogels kan zich namelijk ook voordoen in een aangewezen gebied voor weidevogels, dat niet nu als zodanig fungeert en dat ook niet zal gaan doen als bestaande functies gehandhaafd blijven. Daar is niet altijd openheid en/of rust en/of een hoog waterpeil vanwege het bestaande gebruik van het gebied. De beoogde regelgeving biedt die mogelijkheid tot versterking niet, terwijl daar wel degelijk winst te halen is voor weidevogels en het gebied ten behoeve daarvan geschikt te maken.

We zien ook risico’s ontstaan bij de verdere uitwerking van Zwolse en ook provinciale ruimtelijke opgaven die deels liggen in de ‘weidevogelgebieden'. Denk hierbij aan de gevolgen voor de gemeentelijke RES-opgave, zoals wind- en zonneparkplannen (grotendeels gelegen in door de provincie in het ‘fundament' aangewezen windclusterzones) en andere ruimtelijke plannen zoals woningbouw en uitbreiding van bedrijventerreinen en gelegen in ‘weidevogelgebieden’. Verder houdt de beoogde regelgeving in dat, aangezien de aangewezen gebieden in Zwolle al een substantieel ruimtebeslag hebben, compensatie buiten deze gebieden in de praktijk weinig kansrijk lijkt.

Naar onze mening liggen er juist kansen als er een koppeling ontstaat met de opgaven in het landelijk gebied (zoals het PPLG en het gebiedsprogramma NWO), en een verbinding gemaakt wordt met de woon-, economie-, klimaat-, energie-, en mobiliteitsopgaven met elk hun eigen beslag op de fysieke leefomgeving. Laten we vooral opgavengericht handelen en maatwerk leveren, per locatie ook. Ontwerpend onderzoek kan daaraan een bijdrage leveren. Als alleen sprake zou kunnen zijn van compensatie buiten de bestaande aangewezen leefgebieden voor weidevogels, los van het feit dat een deel van deze gebieden nu niet als zodanig fungeert, dan kunnen

Datum 25 juli 2023
Ons kenmerk

andere opgaven onder druk komen te staan is onze overtuiging. Ons voorstel is dan ook dat compensatie ook kan plaatsvinden in de aangewezen gebieden door die juist geschikt te maken als leefgebied voor weidevogels. Met een aanduiding op de kaart is er namelijk geen enkele garantie dat er ook daadwerkelijk een weidevogelgebied is, dan wel ontstaat.

Zwolle specifiek
In het licht van het vorenstaande vragen we u de status van Stadsbroek, zie figuur 1, als weidevogelgebied te laten vallen. Voor Stadsbroek loopt momenteel een verkenning naar de potentie van het gebied voor onder meer natuur, landschapsontwikkeling, mobiliteit, cultuurhistorie en woningbouw. Het aangepaste beschermingsregime vraagt een compensatie die niet in verhouding staat tot de aanwezige weidevogels. Deze zijn daar beperkt aanwezig en vaak ook helemaal niet, omdat het gebied niet geschikt is als weidevogelgebied. Daarnaast is het functionele leefgebied van de weidevogels al beschermd in Overijssel onder de wet natuurbescherming en de beleidsregel Natuur Overijssel 2017.

Stadsbroek is dus slechts beperkt geschikt als weidevogelgebied en dit is ook terug te zien in de aantallen weidevogels. Daarvoor zijn onderstaande redenen te benoemen:

- De gronden zijn grotendeels in eigendom van de gemeente. Op de gronden loopt echter een langlopende pacht zonder specifieke beheervoorschriften t.a.v. weidevogels. Hierdoor is het gebied grotendeels ongeschikt voor weidevogels om succesvol te broeden.
- Naast het intensieve agrarische gebruik, zijn andere verstoringsbronnen aanwezig. Voor informatie over verstoringscontouren zie tabel 1. Door het gebied loopt een recreatief wandelpad. Daarnaast zorgen bebouwing, opgaande beplanting, de Werkerlaan en de Hasselterdijk voor verstoring.

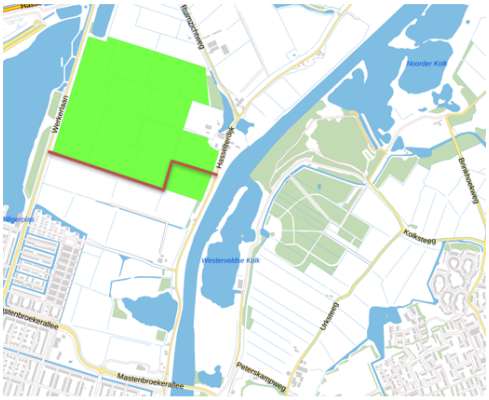

Figuur 1. Weidevogelgebied Stadsbroek met recreatief wandelpad (rood).

Tabel 1- Gemiddelde verstoringsafstanden voor verschillende verstoringsbronnen bij vestiging van weidevogels (bron: Bruinzeel & Schotman 2011)

Storingsbron	Verstoringsafstand (m)
Gemeentelijke weg	50
Provinciale weg	100
Autosnelweg	150
Spoorlijn (intercity)	150
Spoorlijn (lokaal)	100
Fietspad	50
Opgaande begroeiing (bos <0,5 ha, houtsingel, bomenrij, boomgroep)	200
Bos (>0,5 ha)	250
Rietland	200
Hoogspanningsleiding	100
Bebouwing (buiten bebouwde kom)	200
Bebouwing (bebouwde kom)	300
Gaswinstation	325
Windturbines	200

Conclusie
We vragen u:

Datum 25 juli 2023
Ons kenmerk

- Artikel 4.66 lid 3 van de omgevingsverordening en de toelichting daarop indachtig onze reactie daarop opnieuw te onderzoeken naar het doel en de uitwerking daarvan en het betreffende artikel aan te passen;
- Het leefgebied voor weidevogels in het gebied Stadsbroek te laten vallen, vanwege het nagenoeg ontbreken van weidevogels en het huidige gebruik van het gebied.

Hoogachtend,
namens burgemeester en wethouders,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer